

พระราชบัญญัติ
สัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์
พ.ศ. ๒๕๕๘

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๘ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๘
เป็นปีที่ ๗๐ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรมีกฎหมายว่าด้วยสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภานิติบัญญัติแห่งชาติ ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์ พ.ศ. ๒๕๕๘”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับเมื่อพ้นกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันประกาศ
ในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป เว้นแต่มาตรา ๒๒ (๔) ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“สัตว์เพื่อนงานทางวิทยาศาสตร์” หมายความว่า สัตว์ที่มีการเลี้ยงหรือมีการนำมาใช้เพื่อนงาน
ทางวิทยาศาสตร์ ตามชนิดและประเภทที่กำหนดในกฎกระทรวง

“สัตว์” หมายความว่า

(๑) สิ่งมีชีวิตในอาณาจักรสัตว์ที่มีกระดูกสันหลังซึ่งไม่ใช่มนุษย์

(๒) ตัวอ่อนของสิ่งมีชีวิตตาม (๑) ที่เกิดขึ้นหลังจากไข่ได้รับการผสมกับเชื้ออสุจิจนผ่านระยะเวลา
ที่มีการเจริญเติบโตจนถึงครึ่งหนึ่งของระยะเวลาการตั้งท้องหรือการฟักตัวของไข่ แล้วแต่ชนิดของสัตว์

(๓) เซลล์ของสิ่งมีชีวิตตาม (๑) ซึ่งไม่ใช่เซลล์สืบพันธุ์ ที่สามารถพัฒนาเพิ่มจำนวนขึ้นเป็นตัวอ่อนหรือเป็นส่วนหนึ่งของอวัยวะต่อไปได้ โดยไม่มีการเปลี่ยนแปลงรหัสพันธุกรรมไปจากเดิม

(๔) สิ่งมีชีวิตอื่นที่มีข้อมูลทางวิทยาศาสตร์ว่ามีประสาทรู้ถึงความเจ็บปวดตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“งานทางวิทยาศาสตร์” หมายความว่า งานวิจัย งานทดสอบ งานผลิตชีววัตถุ งานสอนงานทดลอง การดัดแปลงพันธุกรรม การโคลนนิ่ง และการทำเซลล์ต้นกำเนิด ที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ แต่ไม่หมายความรวมถึงงานที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงโดยข้อเสนอแนะของคณะกรรมการ

“การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” หมายความว่า การนำสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์มาเลี้ยง ใช้ ผลิต หรือกระทำการใด ๆ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“ผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” หมายความว่า การกระทำเพื่อเพิ่มจำนวนสัตว์ด้วยวิธีผสมพันธุ์สัตว์ สืบสายพันธุ์สัตว์ หรือเพาะขยายพันธุ์สัตว์ เพื่อให้บริการหรือใช้ในงานทางวิทยาศาสตร์

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ แล้วแต่กรณี

“จรรยาบรรณ” หมายความว่า จรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“สถานที่ดำเนินการ” หมายความว่า อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่อื่นใดที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และให้หมายความรวมถึงพื้นที่โดยรอบของอาคาร หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ด้วย

“ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ” หมายความว่า เจ้าของหรือผู้มีอำนาจควบคุมดูแลสถานที่ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้าหน่วยงานซึ่งมีอำนาจปกครองสถานที่ดำเนินการในกรณีสถานที่ดำเนินการเป็นของหน่วยงานของรัฐ

(๒) อธิการบดี ผู้อำนวยการ หรือผู้ซึ่งมีตำแหน่งเทียบเท่าที่เรียกชื่ออย่างอื่นในกรณีสถานที่ดำเนินการเป็นสถานศึกษา

(๓) เจ้าของหรือผู้ครอบครอง ในกรณีสถานที่ดำเนินการเป็นของเอกชนซึ่งไม่ใช่สถานศึกษา

“หน่วยงานของรัฐ” หมายความว่า ส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ แต่ไม่หมายความรวมถึงสถานศึกษาของรัฐ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“คณะกรรมการจรรยาบรรณ” หมายความว่า คณะกรรมการจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“สำนักงาน” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ

“สถาบัน” หมายความว่า สถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“ผู้อำนวยการ” หมายความว่า ผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

“ผู้อนุญาต” หมายความว่า เลขาธิการหรือผู้ซึ่งเลขาธิการมอบหมาย

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับออกกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้ ยกเว้นค่าธรรมเนียมและกำหนดกิจการอื่น รวมทั้งออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงและประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด ๑

คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๕ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการกำกับและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์” ประกอบด้วย

(๑) ประธานกรรมการซึ่งกรรมการตาม (๒) และ (๓) เลือกกันเอง

(๒) กรรมการโดยตำแหน่ง จำนวนสิบคน ได้แก่ อธิบดีกรมประมง อธิบดีกรมปศุสัตว์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ อธิบดีกรมวิทยาศาสตร์บริการ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ และเลขาธิการสัตวแพทยสภา

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนไม่น้อยกว่าสิบสองคน แต่ไม่เกินสิบสี่คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจาก

(ก) บุคคลซึ่งมีความรู้และประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนไม่เกินสามคน

(ข) ผู้แทนสถาบันอุดมศึกษาที่มีการจัดการการศึกษาในสาขาวิชาสัตวแพทยศาสตร์ สัตวศาสตร์ แพทยศาสตร์ เกษศาสตร์ หรือวิทยาศาสตร์ ที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนห้าคน

(ค) ผู้แทนจากภาคเอกชนที่มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ จำนวนสามคน

(ง) ผู้แทนจากสมาคม มูลนิธิ หรือองค์การเอกชนที่ดำเนินงานหรือกิจกรรมเกี่ยวกับการคุ้มครองสวัสดิภาพสัตว์ จำนวนสามคน

ให้ผู้อำนวยการเป็นกรรมการและเลขานุการ และให้เลขาธิการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ของสถาบันเป็นผู้ช่วยเลขานุการได้ไม่เกินสองคน

หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตาม (๓) ให้เป็นไปตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา ๖ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิมีวาระการดำรงตำแหน่งคราวละสามปี

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ หรือในกรณีที่รัฐมนตรีแต่งตั้งกรรมการเพิ่มขึ้นในระหว่างที่กรรมการซึ่งแต่งตั้งไว้แล้วยังมีวาระอยู่ในตำแหน่ง ให้ผู้ได้รับแต่งตั้งแทนตำแหน่งที่ว่างหรือเป็นกรรมการเพิ่มขึ้นอยู่ในตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ของกรรมการซึ่งได้แต่งตั้งไว้แล้ว

เมื่อครบกำหนดตามวาระในวาระหนึ่ง หากยังมีได้มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิขึ้นใหม่ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระนั้นอยู่ในตำแหน่งเพื่อดำเนินงานต่อไปจนกว่ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งพ้นจากตำแหน่งตามวาระอาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้

ในกรณีที่กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ ให้คณะกรรมการประกอบด้วยกรรมการทั้งหมดเท่าที่มีอยู่จนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิแทนตำแหน่งที่ว่าง

มาตรา ๗ นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามวาระ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- (๑) ตาย
- (๒) ลาออก
- (๓) เป็นบุคคลล้มละลาย
- (๔) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (๕) รัฐมนตรีให้ออก เพราะบกพร่องต่อหน้าที่ มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือหย่อนความสามารถ
- (๖) ได้รับโทษโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ

มาตรา ๘ คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) กำหนดนโยบายในการกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

(๒) พิจารณาเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการออกกฎกระทรวง หรือประกาศ เพื่อปฏิบัติการ ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

(๓) กำหนดหลักเกณฑ์และรับรองมาตรฐานของสถานที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้

(๔) กำหนดจรรยาบรรณการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๕) กำหนดนโยบายและวิธีปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายแผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๖) ติความและวินิจฉัยปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการบังคับใช้พระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งวางแผนปฏิบัติแก่หน่วยงานของรัฐและสถานศึกษาของรัฐในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

(๗) พิจารณาวินิจฉัยอุทธรณ์คำสั่งของผู้อนุญาตและคณะกรรมการจรรยาบรรณตามพระราชบัญญัตินี้

(๘) พิจารณารายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามมาตรา ๒๓ และมาตรา ๓๑

(๙) แต่งตั้งผู้เชี่ยวชาญการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์เพื่อปฏิบัติตามมาตรา ๓๔ วรรคสาม

(๑๐) จัดทำรายงานสรุปผลและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามพระราชบัญญัตินี้เสนอต่อคณะรัฐมนตรี

(๑๑) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่พระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการ

มาตรา ๙ การประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม

ในการประชุมคณะกรรมการ ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนหนึ่งเป็นประธานในที่ประชุม

ในการปฏิบัติหน้าที่ ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้ใดมีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องที่คณะกรรมการพิจารณา ให้ประธานกรรมการหรือกรรมการผู้นั้นแจ้งให้ที่ประชุมทราบ และให้ที่ประชุมพิจารณาว่ากรรมการผู้นั้นสมควรจะอยู่ในที่ประชุมและจะมีมติในการประชุมเรื่องนั้นได้หรือไม่ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

การวินิจฉัยชี้ขาดของที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการคนหนึ่งให้มีเสียงหนึ่งในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ให้ประธานในที่ประชุมออกเสียงเพิ่มขึ้นอีกเสียงหนึ่งเป็นเสียงชี้ขาด

มาตรา ๑๐ คณะกรรมการมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการ เพื่อพิจารณาหรือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

การประชุมคณะอนุกรรมการให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๑ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ คณะกรรมการหรือคณะอนุกรรมการอาจเชิญบุคคลใดมาให้ข้อเท็จจริง ความเห็น หรือคำแนะนำทางวิชาการได้เมื่อเห็นสมควร และอาจขอความร่วมมือจากบุคคลใดเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเท็จจริงเพื่อตรวจสอบการดำเนินการหรือกิจกรรมใด ๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อสวัสดิภาพของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๑๒ ให้จัดตั้งสถาบันพัฒนาการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ขึ้นในสำนักงาน มีหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานวิชาการและงานธุรการให้แก่คณะกรรมการและคณะกรรมการจรรยาบรรณ รวมทั้งมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สำรวจ ศึกษา และวิเคราะห์ทางวิชาการด้านต่าง ๆ เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐานในการกำหนด เป้าหมาย นโยบาย และจัดทำแผนงาน โครงการ และมาตรการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาการดำเนินการต่อสู้ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๒) พัฒนาและจัดทำระบบมาตรฐานการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ทุกสาขา ให้สอดคล้องกับมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

(๓) ส่งเสริม พัฒนา และกำกับการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์และสถานที่ ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด

(๔) จัดทำฐานข้อมูลและเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย แผนการดำเนินงานเกี่ยวกับการ พัฒนาและส่งเสริมการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์และจรรยาบรรณ เพื่อให้หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วน และประชาชนทั่วไปมีความเข้าใจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริม การดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และปฏิบัติตามจรรยาบรรณ

(๕) ประสานงาน ให้ความร่วมมือ และให้คำปรึกษาแก่องค์กรหรือหน่วยงานในประเทศ และต่างประเทศในกิจการที่เกี่ยวกับการพัฒนามาตรฐานการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๖) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษา เพื่อพัฒนาเทคโนโลยีด้านการวิจัยและการดำเนินการต่อสู้ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ รวมทั้งการจัดการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

(๗) จัดทำรายงานเกี่ยวกับผลการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ เสนอต่อคณะกรรมการเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรี

(๘) ปฏิบัติการอื่นตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่คณะกรรมการหรือเลขาธิการ มอบหมาย

มาตรา ๑๓ ให้เลขาธิการแต่งตั้งผู้อำนวยการเป็นผู้บริหารกิจการของสถาบันและปฏิบัติหน้าที่ ขึ้นตรงต่อเลขาธิการ

หมวด ๒

จรรยาบรรณการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๑๔ ผู้รับใบอนุญาตต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามจรรยาบรรณที่คณะกรรมการกำหนด โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๑๕ ให้มีคณะกรรมการจรรยาบรรณ ประกอบด้วยประธานคนหนึ่งและกรรมการอีก จำนวนไม่น้อยกว่าหกคน ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งจากบุคคลซึ่งมีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการต่อสู้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์เพื่อพิจารณาวินิจฉัยการกระทำผิดจรรยาบรรณ ให้ผู้อำนวยการเป็นเลขานุการของคณะกรรมการจรรยาบรรณ

ให้กรรมการจรรยาบรรณที่คณะกรรมการแต่งตั้งตามวรรคหนึ่ง มีวาระการดำรงตำแหน่งสามปี และให้นำบทบัญญัติมาตรา ๖ วรรคสองและวรรคสาม มาตรา ๗ และมาตรา ๙ มาใช้บังคับแก่การดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และการประชุมของคณะกรรมการจรรยาบรรณด้วยโดยอนุโลม

การแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๖ ในกรณีที่มีการกล่าวหาว่ามีการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ หรือมีเหตุอันควรเชื่อได้ว่ามีการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณตรวจสอบข้อเท็จจริง และมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) ยกข้อกล่าวหา ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณมิได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา

(๒) ลงโทษอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้ ในกรณีที่เห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณได้กระทำความผิดจริงตามข้อกล่าวหา

(ก) ว่ากล่าวตักเตือน

(ข) ภาคทัณฑ์

(ค) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินสองปี

(ง) เพิกถอนใบอนุญาต

หลักเกณฑ์และวิธีการในการตรวจสอบข้อเท็จจริงและพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด

มาตรา ๑๗ ผู้รับใบอนุญาตซึ่งถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาตต้องหยุดการใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์นับแต่วันที่รับคำสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ผู้รับใบอนุญาตซึ่งอยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต หากกระทำการฝ่าฝืนความในวรรคหนึ่ง ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณสั่งเพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา ๑๘ คณะกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจแต่งตั้งคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณเพื่อตรวจสอบข้อเท็จจริง หรือเพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับการกระทำความผิดจรรยาบรรณตามที่คณะกรรมการจรรยาบรรณมอบหมายได้

การประชุมคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ ให้นำมาตรา ๙ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

มาตรา ๑๙ ให้คณะกรรมการจรรยาบรรณและคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณมีอำนาจออกหนังสือเรียกผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ ผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการ ผู้รับใบอนุญาต หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับการไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณ มาให้ถ้อยคำหรือส่งเอกสารหรือหลักฐานเพื่อประโยชน์แก่การพิจารณาของคณะกรรมการจรรยาบรรณหรือคณะอนุกรรมการจรรยาบรรณ

มาตรา ๒๐ ให้ผู้อำนวยการแจ้งคำสั่งคณะกรรมการจรรยาบรรณไปยังผู้ถูกกล่าวหาว่าไม่ปฏิบัติตามจรรยาบรรณภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่รับคำสั่ง

ให้ผู้ถูกกล่าวหา มีสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับหนังสือแจ้งคำสั่งดังกล่าว

ให้คณะกรรมการพิจารณาอุทธรณ์ตามวรรคสองให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่รับอุทธรณ์ ถ้ามีเหตุจำเป็นไม่อาจพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาดังกล่าว ให้มีหนังสือแจ้งให้ผู้อุทธรณ์ทราบก่อนครบกำหนดระยะเวลานั้น ในการนี้ ให้ขยายระยะเวลาพิจารณาอุทธรณ์ได้อีกไม่เกินสามสิบวันนับแต่วันที่ครบกำหนดระยะเวลาดังกล่าว

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

หมวด ๓

การควบคุมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

ส่วนที่ ๑

สถานที่ดำเนินการ

มาตรา ๒๑ ผู้ใดประสงค์จะสร้างหรือใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ ต้องแจ้งต่อเลขาธิการตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๒ สถานที่ดำเนินการต้องเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) มีที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และลักษณะของสถานที่ที่เหมาะสมในการใช้เป็นสถานที่ดำเนินการ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๒) มีเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ที่จำเป็นประจำสถานที่ดำเนินการซึ่งมีลักษณะและจำนวน ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(๓) มีป้ายชื่อสถานที่ดำเนินการ ป้ายชื่อของผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการและแผนผังแสดง รายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ดำเนินการแสดงไว้โดยเปิดเผยและเห็นได้ง่าย ณ สถานที่ดำเนินการนั้น

(๔) มีสัตวแพทย์ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งจากสัตวแพทย์สภา และมีประสบการณ์ทางด้านวิทยาศาสตร์สัตว์ทดลองตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ประจำ ณ สถานที่ดำเนินการอย่างน้อยหนึ่งคน

(๕) มีผู้กำกับดูแลประจำ ณ สถานที่ดำเนินการ โดยอาจเป็นบุคคลเดียวกันกับบุคคลตาม (๔) ก็ได้ การออกกฎกระทรวงตาม (๑) และ (๒) อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามชนิดและประเภทของสัตว์ก็ได้

มาตรา ๒๓ ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการต้องจัดให้มีคณะกรรมการกำกับดูแลเพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาอนุมัติโครงการ และกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ให้สอดคล้องกับจรรยาบรรณ

คุณสมบัติ จำนวนกรรมการ หลักเกณฑ์ และวิธีการในการกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์
เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ให้คณะกรรมการกำกับดูแลตามวรรคหนึ่งจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องาน
ทางวิทยาศาสตร์ เสนอให้เลขาธิการทราบเป็นประจำทุกหกเดือนโดยผ่านผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการนั้น
ตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

มาตรา ๒๔ ผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการมีหน้าที่กำกับดูแลให้ผู้ดำเนินการต่อสัตว์เพื่องาน
ทางวิทยาศาสตร์ปฏิบัติให้เป็นไปตามจรรยาบรรณ รวมทั้งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) ควบคุมดูแลให้มีการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ เกินกว่าชนิดและจำนวนที่ระบุไว้
ในโครงการที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกำกับดูแลหรือตามที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๓๑

(๒) ดูแลสถานที่ดำเนินการให้สะอาดเรียบร้อย ปลอดภัย และมีลักษณะที่เหมาะสมแก่การใช้เป็น
สถานที่ดำเนินการตามที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามความในมาตรา ๒๒ (๑) และ (๒)

(๓) จัดทำสถิติการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ และเสนอต่อเลขาธิการโดยผ่านคณะกรรมการ
กำกับดูแลและผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการ ตามแบบและระยะเวลาที่เลขาธิการกำหนด

(๔) ปฏิบัติการอื่นตามที่ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการมอบหมาย

มาตรา ๒๕ ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการต้องแจ้งเป็นหนังสือให้เลขาธิการทราบก่อน
การดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) การเปลี่ยนแปลงวัตถุประสงค์ของการดำเนินการของสถานที่ดำเนินการให้แตกต่างไปจาก
ที่ได้แจ้งไว้

(๒) การดัดแปลงหรือต่อเติมสถานที่ดำเนินการ หรือก่อสร้างอาคารหรือสิ่งปลูกสร้างเพื่อใช้เป็น
สถานที่ดำเนินการขึ้นใหม่

(๓) การเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติมชนิดของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่ได้รับอนุมัติจาก
คณะกรรมการกำกับดูแลหรือตามที่ได้แจ้งไว้ตามมาตรา ๓๑

(๔) การเปลี่ยนผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการหรือสัตวแพทย์ประจำสถานที่ดำเนินการ

(๕) การเปลี่ยนชื่อสถานที่ดำเนินการ

(๖) การย้ายสถานที่ดำเนินการ เว้นแต่กรณีเหตุสุดวิสัย

(๗) การเลิกใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ

หลักเกณฑ์ วิธีการ และระยะเวลาในการแจ้งตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการกำหนด
โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

มาตรา ๒๖ ก่อนเลิกใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการ ผู้รับผิดชอบ
สถานที่ดำเนินการต้องปฏิบัติตามต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
ที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

การออกประกาศตามวรรคหนึ่ง อาจกำหนดให้แตกต่างกันตามชนิดและประเภทของสัตว์ก็ได้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดตามวรรคหนึ่ง ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการปฏิบัติการให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดไว้ได้

ส่วนที่ ๒

การดำเนินการต่อสัตว์และซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์

มาตรา ๒๗ ผู้ใดจะใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ไม่ว่าในหรือนอกสถานที่ดำเนินการ ต้องได้รับใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

คุณสมบัติของผู้ขอรับใบอนุญาต การขอรับใบอนุญาต และการออกใบอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับแก่บุคคล ดังต่อไปนี้

(๑) นักเรียน นิสิต นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการเลี้ยง การใช้หรือการผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามหลักสูตรที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่จัดการฝึกอบรมกำหนด

(๒) ผู้ช่วยผู้ใช้หรือผู้ผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ซึ่งดำเนินการภายใต้การควบคุมของผู้รับใบอนุญาต

มาตรา ๒๘ ใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ ให้มีอายุสี่ปีนับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

การขอต่ออายุใบอนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา ๒๙ ในกรณีที่ใบอนุญาตสูญหาย ถูกทำลาย หรือชำรุดในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตแจ้งต่อผู้อนุญาต และขอรับใบแทนใบอนุญาตภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ได้ทราบถึงกรณีดังกล่าว

มาตรา ๓๐ ในกรณีที่ผู้อนุญาตมีคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตตามมาตรา ๒๗ ไม่ต่ออายุใบอนุญาตตามมาตรา ๒๘ หรือไม่ออกใบแทนใบอนุญาตตามมาตรา ๒๙ ผู้ยื่นคำขอมีสสิทธิอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

คำวินิจฉัยของคณะกรรมการให้เป็นที่สุด

มาตรา ๓๑ การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ในกรณีดังต่อไปนี้ ต้องดำเนินการโดยผู้รับใบอนุญาต และต้องแจ้งการดำเนินการต่อเลขาธิการ รวมทั้งปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) การพัฒนาสายพันธุ์

(๒) การสืบสายพันธุ์

(๓) การเพาะขยายพันธุ์

(๔) การศึกษาเซลล์ต้นกำเนิด

(๕) การดัดแปลงพันธุกรรม

(๖) การโคลนนิ่ง

ผู้ดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ต้องรายงานสรุปผลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ให้เลขาธิการทราบทุกหกเดือนโดยผ่านคณะกรรมการกำกับดูแลและผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการตามแบบที่เลขาธิการกำหนด

ให้เลขาธิการกำหนดวิธีการและมาตรการที่เหมาะสม เพื่อป้องกันมิให้เอกสารข้อมูล หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการตามวรรคหนึ่งถูกเผยแพร่สู่บุคคลอื่นใดและต้องใช้เอกสารหรือข้อมูลนั้นเพียงเพื่อวัตถุประสงค์ในการตรวจสอบการดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้เท่านั้น

มาตรา ๓๒ การดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ในกรณีดังต่อไปนี้ ผู้ดำเนินการต้องแจ้งต่อเลขาธิการ และต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) การขาย เสนอขาย หรือมีไว้เพื่อขาย

(๒) การนำเข้า ส่งออก หรือนำผ่าน

มาตรา ๓๓ การดำเนินการต่อสัตว์และซากของสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ในกรณีดังต่อไปนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

(๑) การขนส่งหรือเคลื่อนย้ายสัตว์

(๒) การทำให้สัตว์ตายอย่างสงบ

(๓) การจัดการกับซากของสัตว์

หมวด ๔ พนักงานเจ้าหน้าที่

มาตรา ๓๔ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจ ดังต่อไปนี้

(๑) เข้าไปในสถานที่ดำเนินการหรือสถานที่ที่ใช้ในการเลี้ยง การผลิต หรือการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นจนถึงพระอาทิตย์ตก หรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการดำเนินการ เอกสารหลักฐานหรือข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการกระทำใดที่อาจเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ หรือตามที่กำหนดในใบอนุญาต

(๒) ค้นสถานที่หรือยานพาหนะใด ๆ ที่มีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ รวมทั้งมีอำนาจยึดหรืออายัดเอกสารหรือหลักฐาน สัตว์ หรือวัตถุใด ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบหรือดำเนินคดี

(๓) มีหนังสือเรียกบุคคลใดมาให้อัยคำ หรือให้ส่งเอกสารหรือวัตถุใดมาเพื่อประกอบการพิจารณา

การใช้อำนาจของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) (๒) และ (๓) จะต้องเป็นการกระทำต่อผู้ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงกับเรื่องที่กำลังดำเนินการตรวจสอบ และต้องได้รับความเห็นชอบจากเลขาธิการก่อน และในกรณีตาม (๓) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องกำหนดระยะเวลาอันสมควรที่จะให้ผู้นั้นสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่เลขาธิการกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตาม (๑) และ (๒) พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องปฏิบัติหน้าที่ภายใต้การกำกับดูแลของผู้เชี่ยวชาญการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ที่คณะกรรมการแต่งตั้งขึ้น และต้องปฏิบัติตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) พนักงานเจ้าหน้าที่และผู้เชี่ยวชาญการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามวรรคสามต้องไม่กระทำการอันมีลักษณะเป็นการข่มขู่หรือเป็นการตรวจค้นตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา และในกรณีตาม (๒) ถ้ามีเหตุอันควรเชื่อได้ว่าหากเน้นซ้ำกว่าจะเอาหมายค้นมาได้ และเอกสารหรือหลักฐาน สัตว์ หรือวัตถุดังกล่าวจะถูกยกย้าย ซุกซ่อน ทำลาย หรือทำให้เปลี่ยนสภาพไปจากเดิม ก็ให้ดำเนินการค้นและยึดหรืออายัดเอกสาร หรือหลักฐาน สัตว์ หรือวัตถุที่เกี่ยวข้องกับการกระทำความผิดได้โดยไม่ต้องมีหมายค้น

มาตรา ๓๕ ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

มาตรา ๓๖ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง

บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องจัดทำรายงานเสนอต่อเลขาธิการภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีการปฏิบัติหน้าที่นั้น

มาตรา ๓๗ ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา ๓๘ ในกรณีที่มีการยึดหรืออายัดสัตว์ที่อาจใช้เป็นหลักฐานในการตรวจสอบ หรือดำเนินคดีการกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจมอบหมายให้ผู้เป็นเจ้าของสัตว์หรือผู้อื่นรับผิดชอบดูแลสัตว์นั้น จนกว่าจะสิ้นสุดการพิจารณาคดี ในการดูแลสัตว์นั้นให้กระทำตามความเหมาะสมและความจำเป็น หากจำต้องทำให้สัตว์นั้นตาย ให้ผู้รับใบอนุญาตหรือบุคคลซึ่งอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของสัตวแพทย์ซึ่งได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพการสัตวแพทย์ชั้นหนึ่งเป็นผู้ทำให้สัตว์นั้นตายอย่างสงบ

ในการดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้ผู้เป็นเจ้าของสัตว์รับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนสิ้นสุดการพิจารณาคดี

หมวด ๕
มาตรการทางปกครอง

มาตรา ๓๙ ในกรณีที่ปรากฏว่าผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๓ หรือมาตรา ๒๖ หรือสถานที่ดำเนินการไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๒๒ หรือกฎกระทรวง ที่ออกตามความในมาตรา ๒๒ (๑) และ (๒) หรือผู้กำกับดูแลสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๔ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามวรรคหนึ่งโดยไม่มี เหตุอันสมควร ให้เลขาธิการโดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจสั่งให้ระงับการดำเนินการต่อสัตว์ เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ภายในสถานที่ดำเนินการดังกล่าวจนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

มาตรา ๔๐ ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๑ ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ ผู้รับใบอนุญาตดังกล่าวแก้ไขปรับปรุงหรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

ในกรณีที่ผู้รับใบอนุญาตไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามวรรคหนึ่งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้เลขาธิการมีอำนาจสั่งให้ระงับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์จนกว่าจะมีการแก้ไขปรับปรุง หรือปฏิบัติให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้

หมวด ๖
บทกำหนดโทษ

มาตรา ๔๑ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามหนังสือเรียกของคณะกรรมการจรรยาบรรณหรือคณะอนุกรรมการ จรรยาบรรณที่ออกตามมาตรา ๑๙ หรือไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๓๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาท

มาตรา ๔๒ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๑ หรือมาตรา ๒๕ ต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าหมื่นบาท

มาตรา ๔๓ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๒๗ วรรคหนึ่ง ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา ๔๔ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๒ หรือมาตรา ๓๓ (๑) หรือ (๓) ต้องระวางโทษปรับ ไม่เกินหนึ่งแสนบาท

มาตรา ๔๕ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามมาตรา ๓๓ (๒) ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสามแสนบาท

มาตรา ๔๖ ผู้ใดฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเลขาธิการตามมาตรา ๒๖ วรรคสาม มาตรา ๓๙ วรรคสอง หรือมาตรา ๔๐ วรรคสอง ต้องระวางโทษปรับไม่เกินสองแสนบาท

มาตรา ๔๗ บรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจเปรียบเทียบได้ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

เมื่อผู้ต้องหาได้ชำระเงินค่าปรับตามจำนวนที่เปรียบเทียบภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งเปรียบเทียบคดีแล้ว ให้ถือว่าคดีเลิกกันตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

มาตรา ๔๘ คณะกรรมการเปรียบเทียบตามมาตรา ๔๗ ให้ประกอบด้วยบุคคลดังต่อไปนี้

(๑) ในเขตกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วยผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุดเป็นประธาน ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

(๒) ในเขตจังหวัดอื่น ประกอบด้วยอัยการจังหวัดเป็นประธาน ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัดเป็นกรรมการ และพนักงานเจ้าหน้าที่ซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งเป็นกรรมการและเลขานุการ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๔๙ ในวาระเริ่มแรกที่ยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) ให้คณะกรรมการประกอบด้วยประธานกรรมการซึ่งกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๕ (๒) เลือกกันเอง และกรรมการโดยตำแหน่งตามมาตรา ๕ (๒) เป็นกรรมการ

ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งปฏิบัติหน้าที่คณะกรรมการตามมาตรา ๕ และคณะกรรมการจรรยาบรรณตามมาตรา ๑๕ ไปพลางก่อนจนกว่ารัฐมนตรีจะแต่งตั้งกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิตามมาตรา ๕ (๓) ซึ่งต้องไม่เกินหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

เมื่อมีคณะกรรมการตามมาตรา ๕ แล้ว ให้คณะกรรมการแต่งตั้งคณะกรรมการจรรยาบรรณตามมาตรา ๑๕ ให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่มิคณะกรรมการ

มาตรา ๕๐ ให้เลขาธิการคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งกรรมการและเลขานุการของคณะกรรมการและคณะกรรมการจรรยาบรรณตามมาตรา ๔๙

มาตรา ๕๑ ในวาระเริ่มแรกที่ยังไม่มีการจัดตั้งสถาบัน ให้สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติดำเนินงานในหน้าที่ของสถาบันไปพลางก่อน จนกว่าจะได้มีการจัดตั้งสถาบันตามมาตรา ๑๒ และมีการแต่งตั้งผู้อำนวยการตามมาตรา ๑๓ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๒ ในระหว่างที่ยังไม่มีจรรยาบรรณตามมาตรา ๑๔ ให้ผู้รับใบอนุญาตปฏิบัติตามจรรยาบรรณการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ที่สภากวิจัยแห่งชาติประกาศกำหนด

มาตรา ๕๓ ผู้ใดใช้อาคาร สิ่งปลูกสร้าง หรือสถานที่ใดเป็นสถานที่ดำเนินการอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ดำเนินการแจ้งต่อเลขาธิการตามมาตรา ๒๑ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

มาตรา ๕๔ ในระหว่างที่มาตรา ๒๒ (๔) ยังไม่ใช้บังคับ ให้ผู้รับผิดชอบสถานที่ดำเนินการจัดให้มีบุคคลผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ในสถานที่ดำเนินการของตน

คุณสมบัติและประสบการณ์ของบุคคลผู้มีประสบการณ์เกี่ยวกับการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกำกับดูแลการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

มาตรา ๕๕ ผู้ใดใช้หรือผลิตสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ยื่นคำขอรับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ และเมื่อยื่นคำขอแล้ว ให้ดำเนินการต่อไปได้จนกว่าจะได้รับแจ้งคำสั่งไม่ออกใบอนุญาตจากผู้อนุญาต

มาตรา ๕๖ ผู้ใดดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ อยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้แจ้งการดำเนินการต่อเลขานุการตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๑ หรือมาตรา ๓๒ ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา

นายกรัฐมนตรี

อัตราค่าธรรมเนียม

---

(๑)	ใบอนุญาตใช้สัตว์		
	เพื่องานทางวิทยาศาสตร์	ฉบับละ	๒๐,๐๐๐ บาท
(๒)	ใบอนุญาตผลิตสัตว์		
	เพื่องานทางวิทยาศาสตร์	ฉบับละ	๑๐๐,๐๐๐ บาท
(๓)	ใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ	๑,๐๐๐ บาท
(๔)	การต่ออายุใบอนุญาต	ครั้งละเท่ากับค่าธรรมเนียมใบอนุญาต	

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ โดยที่ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยสากลว่า การเลี้ยงและการใช้สัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์เป็นสิ่งที่จำเป็นเพื่อการสร้างองค์ความรู้ใหม่ การฝึกทักษะ และเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของมนุษย์และสัตว์ อย่างไรก็ตาม หากให้มีการนำสัตว์มาเลี้ยงหรือใช้เพื่องานทางวิทยาศาสตร์โดยไม่มีการควบคุมการเลี้ยงและการใช้สัตว์ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและจรรยาบรรณ ในการดำเนินการต่อสัตว์แล้ว อาจทำให้สัตว์ต้องเจ็บปวด ทรมาน หรือเสียชีวิตโดยไม่จำเป็น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพของผลผลิตหรือผลงานทางวิทยาศาสตร์ และเกิดผลเสียต่อชีวิตของมนุษย์ สัตว์ และสิ่งแวดล้อมต่อไปได้ จึงสมควรมีกฎหมายเพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมการดำเนินการต่อสัตว์เพื่องานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับหลักจรรยาบรรณและมาตรฐานของสากล เพื่อคุ้มครองชีวิตและสวัสดิภาพของสัตว์ ส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาการของประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้นักวิจัยให้มีผลงานอันเป็นที่ยอมรับของนานาชาติต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้